

Delprov A: muntlig framställning

Beskrivning av delprovet

Delprov A prövar elevens förmåga till muntlig framställning inför en grupp. Eleven får visa sin förmåga att anpassa sitt anförande till en klassrumssituation där mottagarna är den aktuella elevgruppen och där taltiden är begränsad. I uppgiften ska eleven även inta rollen som åhörare till kamraters anföranden och ge respons på dessa, men detta bedöms inte i provet.

Uppgiftsinstruktionen

Det anförande eleven ska hålla kan räknas till genren informerande tal. Varje anförandes kommunikativa syfte är att utgöra ett bidrag till bearbetningen av temat som sedan återkommer i delprov C. Goda bidrag till temabearbetningen kan vara anföranden som tillför nya perspektiv på temat, berör åhörarna och får dem att reflektera.

Elevformulär och eventuella talmanus

Före framträdandet ska eleven lämna in ett ifyllt elevformulär till läraren (se s. 7 i elevhäfte *Delprov A*). Syftet med detta är för det första att ge eleven struktur och stöd under förberedelserna. För det andra ska formuläret ge läraren viss förståelse inför framträdandet, vilket ökar möjligheterna att snabbt ta till sig innehållet och göra en rättvis bedömning. Läraren avgör vid vilken tidpunkt eleverna ska lämna in formulären. Om läraren inte fått in formuläret ska eleven inte hålla sitt anförande. Detta formulär är inte samma sak som elevens eventuella talmanus. För att stärka provsäkerheten och förebygga plagiat kan den lärare som önskar förutom elevformuläret också samla in elevernas talmanus, tankekartor eller stödord inför framträdandena.

Val av ämne samt presentation och kommentarer

I delprovet får eleven en möjlighet att fördjupa sig i en självvald aspekt inom delprovets tema. Eleven väljer själv sitt ämne, antingen utifrån ämnesförslagen i elevhäftet eller från sin egen uppfinningsförmåga. I sitt anförande ska eleven presentera det valda ämnet och även kommentera det. Att presentera innebär att i vid mening ge information till publiken. Informationen kan ha olika språklig form, till exempel beskrivande, berättande, förklarande, argumenterande eller instruerande. De kommentarer eleven ska ge kan bestå av egna och andras synpunkter på ämnet, till exempel värderingar, förklaringar eller reflektioner. Proportionen mellan presentation och kommentarer kan variera, men något inslag av varje del ska ingå.

Presentationstekniskt hjälpmedel

Eleverna ska använda ett presentationstekniskt hjälpmedel, såsom en bild, tavlan eller bildspel. Även föremål, musik- eller filmklipp kan utgöra presentationstekniska hjälpmedel. Syftet är att hjälpmedlet ska levandegöra, illustrera eller på annat sätt förtydliga den muntliga kommunikationen.

Källor

I uppgiftsinstruktionen uppmanas eleven att använda en eller flera källor för sitt tal, men källanvändning är inget krav. Syftet med källor är att anförandet ska bli så intressant som möjligt. Dessa kan vara av flera olika slag, till exempel skrivna texter – skönlitteratur eller sakprosa – bilder, filmer, tv, internet eller radio. Elevens egna erfarenheter kan också användas för att berika ett innehåll.